

Τάξη: Γ' 3

Μαθήτρια: Αϊντα Στίνη

Θέμα:

**Λογοτεχνικά Κείμενα
που έχουν σχέση
με τη Φύση και τα Θεία**

1. Αλέξανδρος Παπαδιαμάντης

Στην Παναγίτσα στο Πυργί

Χαίρετ' ο Ιωακείμ κι η Άννα,
που γέννησαν Χαριτωμένη Κόρη
στην Παναγίτσα στο Πυργί!
Χαίρεται όλ' η έρημη ακρογιαλιά
κι ο βράχος κι ο γκρεμός αντίκρυ του πελάγους,
που τον χτυπούν άγρια τα κύματα,
χαίρεται απ' την εκκλησίτσα,
που μοσχοβολά πάνω στην ράχη.

Χαίρεται τ' άγριο δέντρο, που γέρνει
το μισό απάνω στον βράχο, το μισό στο γκρεμό
χαίρετ' ο βοσκός που φυσά τον αυλό του,
χαίρετ' η γίδα του, που τρέχει στα βράχια,
χαίρεται το ερίφιο, που πηδά χαρμόсуνα.

Κι η πλάση όλη αναγαλλιιάζει
Και το φθινόπωρο ξανανιώνει η γης,
σαν σεμνή κόρη, που περίμενε χρόνια
τον αρραβωνιαστικό της απ' τα ξένα
και τέλος τον απόλαψε πριν είναι πολύ αργά.
Και σαν τη στείρα γραία, που γέννησε θεόπαιδο
κι ευφράνθη στα γεράματά της!

Δώσ' μου κι εμένα άνεση Παναγιά μου,
πριν ν' απέλθω και πλέον δε θα υπάρχω.

Σχολιασμός

Ο Παπαδιαμάντης , σ' αυτό του το ποίημα εκφράζει έντονα τη σχέση της φύσης με το θείο.

Αρχίζει με μία χαρούμενη εικόνα, αυτή της γέννησης ενός μικρού κοριτσιού, της Παναγίας, μέσα σε αυτό το εκκλησάκι, που αφιερώθηκε στην Θεοτόκο, λόγω της γέννησής της εκεί.

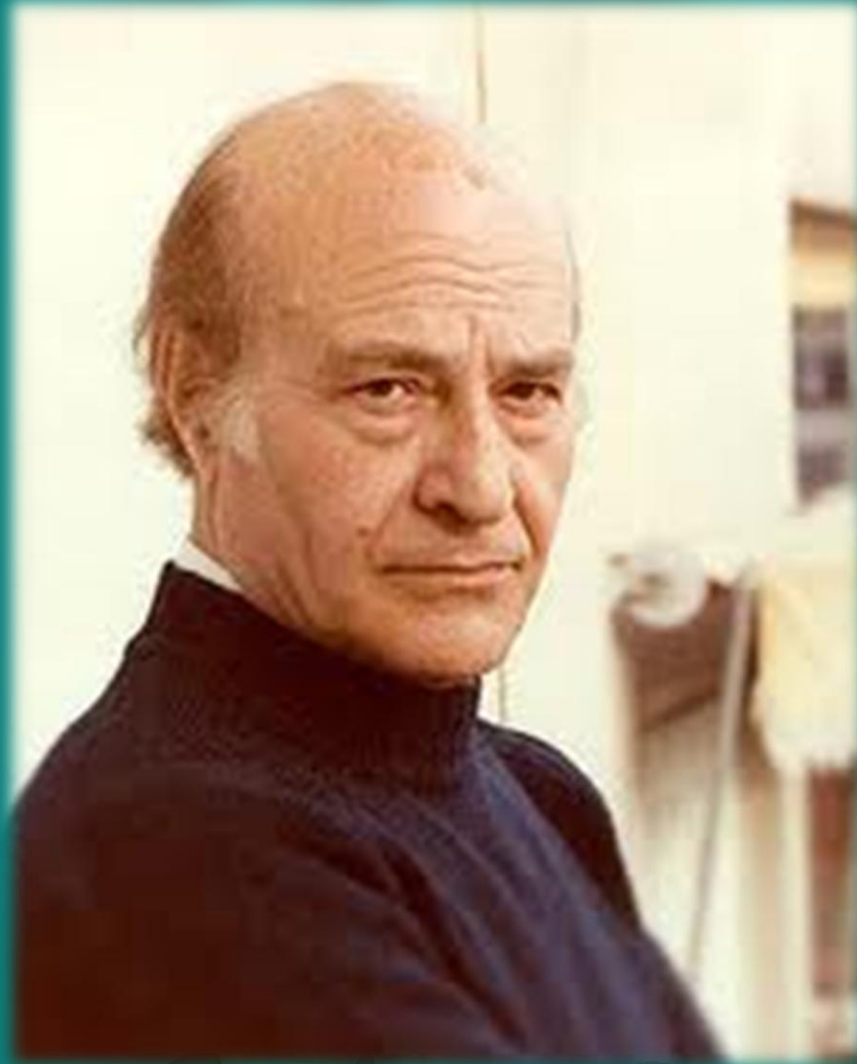
Το ποίημα κλείνει με τη συγκινητική εικόνα της μητέρας, που προσεύχεται στην Παναγία, ζητώντας να μην της στερηθεί τούτη η χαρά πριν φύγει από αυτόν τον κόσμο.

Ενδιάμεσα, τονίζεται η ευτυχία που επικρατεί σε ολάκερη την φύση γύρω από το μικρό εξωκλήσι, με παραστατατικές εικόνες.

Με λίγα λόγια, αυτό το χαρούμενο γεγονός δε δίνει χαρά μόνο σ' αυτή την οικογένεια, αλλά τη συγκίνηση και την ευτυχία τους την μοιράζονται ταυτόχρονα, μαζί με όλο το φυσικό περιβάλλον, όπου κάθετί **άψυχο** και κάθετί **ζωντανό**, έχει αποκτήσει πλέον «ζωή».

Όλα αυτά τα μοναδικά συναισθήματα που αισθάνονται οι δύο γονείς για το παιδί τους, αποτελούν και συναισθήματα του ίδιου του ποιητή, ο οποίος θέλει όσο τίποτε άλλο η ψυχή του να γαληνέψει, κάτι το οποίο προσπαθεί να πετύχει μέσα από την προσευχή σε αυτό το μοναδικό περιβάλλον.

2.Οδυσσέας Ελύτης

Έχει ο Θεός

Ελαιώνες κι αμπέλια μακριά ως τη θάλασσα,
κόκκινες ψαρόβαρκες πιο μακριά ως τη θύμηση,
έλυτρα χρυσά του Αυγούστου στο μεσημεριάτικο ύπνο
με φύκια ή όστρακα. Κι εκείνο το σκάφος
φρεσκοβγαλμένο, πράσινο, που διαβάζει ακόμη στην
ειρήνη
του κόλπου των νερών. Έχει ο Θεός.

Σχολιασμός

Ο Οδυσσέας Ελύτης συνδέει εδώ τη φύση με το θείο σύμφωνα με **την προσωπική του ματιά**.

Χρησιμοποιεί γλαφυρές εικόνες, περιγράφοντας ένα περιβάλλον, όπου το κάθε στοιχείο, ζωντανό ή άψυχο, απολαμβάνει τον μεσημεριανό ύπνο του Αυγούστου, αφήνοντας μία μαγευτική ησυχία να απλωθεί τριγύρω.

Κατά την γνώμη του, αυτή η μοναδική ομορφιά οφείλεται στο Θεό : Η ποικιλομορφία και μοναδικότητα του φυσικού τοπίου είναι δημιούργημα του Θεού, γι' αυτό το λόγο το καθετί, περιέχει ή είναι από μόνο του **κάτι το ξεχωριστό που συμπληρώνει την όλη εικόνα.**

3. Τάκης Παλασώνης

Ερημοκλήσι

Είσαι άσπρο ελληνικό ερημοκλήσι δαρμένο από την αντηλιά. Γύρω γύρω σου αμπέλια, μποστάνια, καρποφόρες συκιές και κάπου κάπου μοναχική και κάποια ελιά. Χρυσοφρυγανισμένα τα χορτάρια αχνίζουνε, άχυρο πια κι αντίς γι' αγγέλους, τα τζιτζίκια σου κανοναρχούνε το κάθε απομεσήμερο έως αργά με το δικό τους τρόπο τον Παρακλητικό Κανόνα.

Σχολιασμός

Στο ποίημα αυτό υμνείται η σχέση της φύσης με το θείο. Παρουσιάζεται ένα μικρό και ξεθωριασμένο ερημοκλήσι με διάφορα είδη φυτών γύρω του, ενώ την εικόνα συμπληρώνουν τα μικρά τζιτζίκια, που ο ήχος τους μοιάζει με την μελωδική απαγγελία των ψαλμών στους εκκλησιαστικούς ύμνους .

Ο Παπατσώνης παρομοιάζοντας τους μελωδικούς ήχους του φυσικού περιβάλλοντος με τους ύμνους που ψάλλονται στην Εκκλησία, αποδεικνύει πως κάθε πλάσμα ξεχωριστά εκφράζει την ευγνωμοσύνη του σε Αυτόν.

4. Διονύσιος Σολωμός

ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ, Ι (1822)

Του Μαγιού ροδοφαίνεται η μέρα
που ωραιότερη η φύση ξυπνάει
και την κάνουν λαμπρά και γελάει
πρασινάδες, αχτίνες, νερά.

Άνθη κι άνθη βαστούν εις το χέρι
παιδιά κι άντρες, γυναίκες και γέροι
ασπροεντύματα, γέλια και κρότοι,
όλοι οι δρόμοι γεμάτοι χαρά.

Ναι, χαρείτε του χρόνου τη νιότη,
άντρες, γέροι, γυναίκες, παιδιά.

Σχολιασμός

Η «ΝΕΚΡΙΚΗ ΩΔΗ» αποτελεί έναν ύμνο μεγαλουργίας προς τη φύση και την ίδια τη ζωή. Χρησιμοποιώντας ως χαρακτηριστικό παράδειγμα την Πρωτομαγιά, ο ποιητής αναδεικνύει με έναν ιδιαίτερο τρόπο την πρωτοφανή ομορφιά του φυσικού περιβάλλοντος την Άνοιξη, όπου όλα ανθίζουν και αποκτούν ξανά ζωή.

Οι άνθρωποι, σε πλήρη αρμονία με το περιβάλλον, αντιλαμβάνονται ότι η ζωή είναι το υπέρτατο αγαθό, γι' αυτό θα πρέπει να την σεβόμαστε και να κάνουμε κάθε προσπάθεια να γίνει καλύτερη. Ο Σολωμός έγραψε το ποίημα αυτό ένα χρόνο μετά την έναρξη της Επανάστασης του 1821. Έχοντας συνειδητοποιήσει την ασχήμια του πολέμου, υποδεικνύει πόσο σημαντικά αγαθά είναι η φύση και η ζωή.

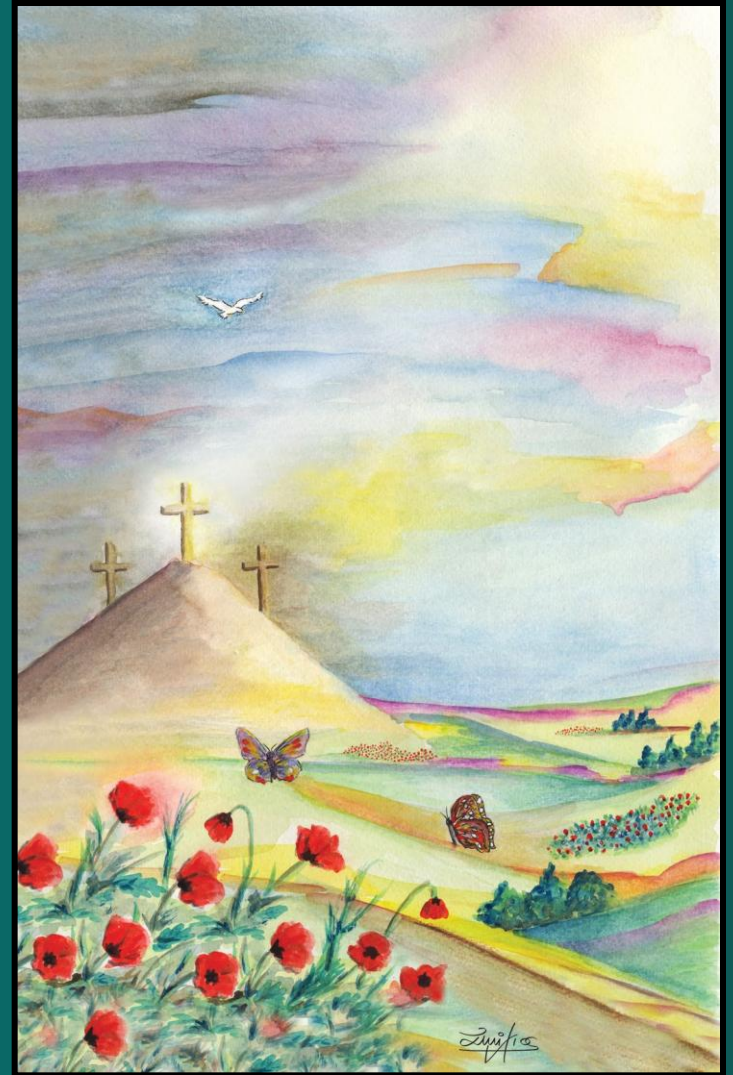

5. Διονύσιος Σολωμός

Ο ΛΑΜΠΡΟΣ (1824 – 1826)

Καθαρότατον ήλιο επρομηνούσε
της αυγής το δροσάτο ύστερο αστέρι,
σύγνεφο, καταχνιά, δεν απερνούσε
τ' ουρανού σε κανένα από τα μέρη.
Και από κει κινημένο αργοφυσούσε
τόσο γλυκό στο πρόσωπο τ' αέρι,
που λες και λέει μες στις καρδιάς τα φύλλα:
Γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα.

Σχολιασμός

Ο Διονύσιος Σολωμός περιγράφει όσο πιο παραστατικά γίνεται τη γιορτή του Πάσχα, όπου οι άνθρωποι γιορτάζουν την ανάληψη του Χριστού και τη σωτηρία τους, μέσα σε μια ατμόσφαιρα ανοιξιάρικη.

Εκείνη τη μοναδική στιγμή, η φύση απελευθερώνει την ομορφιά της σε όλο το μεγαλείο της. Μεγαλύτερη σημασία όμως, έχει η τελευταία φράση του αποσπάσματος :

«Γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα» :

ο Θεός δημιούργησε τη ζωή και το θάνατο, ένα μήνυμα που η φύση περνά σε όλα τα πλάσματα που κατοικούν σ' αυτήν.

Για το Σολωμό , η ζωή είναι ότι πολυτιμότερο μας έχει δοθεί και γι' αυτό θα πρέπει να τη σεβόμαστε, είτε αναφερόμαστε στη δικιά μας ζωή, είτε στη ζωή του φυσικού περιβάλλοντος.

Τέλος, κάνει αναφορά και στο θάνατο, που αποτελεί κάτι άγνωστο για όλους, προκαλώντας μόνο κατάθλιψη και απελπισία σε συνδυασμό με την παρατήρηση αυτής της απaráμιλλης ομορφιάς της φύσης.